

**PAŃSTWOWA INSPEKCJA SANITARNA
PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY
W NOWYM TOMYŚLU**

**OCENA STANU SANITARNEGO I SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ
POWIATU NOWOTOMYSKIEGO ZA 2018 ROK**

SPIS TREŚCI

Wstęp.....	str. 3
I. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych	str. 4
II. Jakość wody przeznaczonej do spożycia	str. 7
III. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej	str. 8
IV. Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą.....	str. 11
V. Warunki sanitarno - higieniczne środowiska pracy	str. 13
VI. Warunki sanitarne w szkołach i innych placówkach oświatowo - wychowawczych	str. 15
VII. Stan sanitarny obiektów żywności, żywienia i przedmiotów użytku	str. 20
VIII. Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia.....	str. 22
IX. Zapobiegawczy nadzór sanitarny	str. 33
Podsumowanie	str. 34

Wstęp

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny (PPIS) w Nowym Tomysłu w roku 2018 realizował zadania określone w ustawie o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (PIS) i innych aktach prawnych normujących kompetencje Inspekcji.

Działania PPIS ukierunkowane były na ochronę zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych oraz na zapobieganie powstawaniu chorób, w tym zakaźnych i zawodowych. Prowadzona była również działalność oświatowo-zdrowotna.

Realizując swoje obowiązki Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny współpracował ze Starostą Nowotomyskim, a także Burmistrzami Miast i Gmin oraz Wójtami Gmin w powiecie nowotomyskim. Współpraca dotyczyła w szczególności zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, działań antykryzysowych oraz promocji zdrowia. Ponadto współpracował z Powiatowym Lekarzem Weterynarii, Komendantem Powiatowym Państwowej Straży Pożarnej, Komendantem Powiatowym Policji, Inspekcją Ochrony Środowiska. Prowadzono współpracę z lokalną prasą.

I. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE CHOROÓB ZAKAŻNYCH

Liczba zachorowań i współczynniki zapadalności dla poszczególnych chorób zakaźnych w latach 2017-2018

L.p	Kog wg ICD-10	Jednostka chorobowa		2017		2018	
				l. zachorowań	zapadalność	l. zachorowań	zapadalność
0	1	2					
1.	A02.0	Salmonelozy	zatrucia pokarmowe	1	1,3	6	8,0
2.	A04.4	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe (ogółem)	wywołane przez <i>E. coli</i> biegunkotwórczą	-	-	1	1,3
3.	A04.5		Wywołane przez <i>Campylobacter</i>	-	-	1	1,3
4.	A04.7		wywołane przez <i>Clostridium difficile</i>	3	4,0	1	1,3
5.	A04	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2		2	114,0	1	58,0
6.	A08.0	Wirusowe i inne określone zakażenia jelitowe (ogółem)	wywołane przez rotawirusy	41	54,7	23	30,6
7.	A08.1		wywołane przez norowirusy	1	1,3	1	1,3
8.	A08.2-3		inne określone	13	17,3	22	29,3
9.	A08.4		nie określone	4	5,3	3	4,0
10.	A08.0-4	Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2		30	1710,4	32	1856,1
11.	A09	Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu	ogółem	51	68,0	39	51,9
12.			w tym u dzieci do lat 2	31	1767,4	27	1566,1
13.	A38	Płonica (szkarlatyna)		27	36,0	17	22,6
14.	A39	Choroba meningokokowa, inwazyjna	ogółem	-	-	1	1,3
15.	A39.0; A39.8		zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	-	-	1	1,3
16.	A39.1-4		posocznica	-	-	1	1,3
17.	wym.niżej	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pyogenes</i> , inwazyjna	ogółem	8	10,7	7	9,3
18.	A46		róża	8	10,7	7	9,3
19.	A51	Kiła	wczesna	-	-	1	1,3
20.	A53		inne postacie kiły i kiła nie określona	-	-	2	2,7
21.	A56	Inne choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez Chłamydie		-	-	2	2,7
22.	A69.2	Borelioza z Lyme		21	28,0	22	29,3
23.	Z20.3/Z24.2	Styczność i narażenie na wściekliznę / potrzeba szczepień		9	12,0	16	21,3
24.	A86	Inne wirusowe zapalenie mózgu	nie określone	-	-	1	1,3
25.	A87.1-9;B02.1	Wirusowe zapalenie opon mózgowych	inne określone i nie określone	2	2,7	3	4,0
26.	B01	Ospa wietrzna		636	847,8	367	488,1
27.	B15	Wirusowe zapalenie wątroby	typu A	6	8,0	-	-
28.	B18.0-1		typu B - przewlekłe i BNO	7	9,3	5	6,6
29.	B17.1; B18.2		typu C	5	6,7	9	12,0
30.	Z21	Nowo wykryte zakażenia HIV		1	1,3	2	2,7
31.	B26	Świnka (nagminne zapalenie przyusznic)		8	10,7	4	5,3
32.	wym. niżej	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i> , inwazyjna	ogółem	-	-	1	1,3
33.	B95.3/G04.2; G00.1		zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	-	-	1	1,3
34.	A40.3		posocznica	-	-	1	1,3
35.	G03	Zapalenie opon mózgowych inne i nie określone		-	-	10	13,3
36.	J10-J11	Grypa, zachorowania grypopodobne, ostre zakażenia dróg oddechowych	ogółem	51350	68453,0	47886	63688,3
37.			u dzieci w wieku 0-14 lat	24559	1989,5	22399	1813,1

Choroby szerzące się drogą pokarmową

Zatrucia pokarmowe:

W 2018 roku w powiecie nowotomyskim zarejestrowano 6 zachorowań (w 2017 roku 1 zachorowanie) wywołanych przez pałeczkę *Salmonella Enteritidis*, (4 osoby hospitalizowano, 2 leczone ambulatoryjnie).

Zakażenia jelitowe, w tym:

Biegunki i zapalenia żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu

Ogółem zarejestrowano 39 zachorowań, w tym 27 u dzieci do 2 lat. (w 2017 – 51, w tym 31 u dzieci do 2 lat). 14 osób hospitalizowano. Zachorowania to przypadki nie powiązane ze sobą epidemiologicznie.

Wirusowe zakażenia jelitowe

Ogółem zarejestrowano 49 zachorowań, w tym 32 zachorowania u dzieci do 2 lat, (w 2017- 59, w tym 30 zachorowań u dzieci do 2 lat):

- w 23 przypadkach wyizolowano Rotawirusy,
- 1 zachorowanie wywołane przez Norowirusy,
- 22 zachorowania wywołane przez Adenowirusy,
- 3 zachorowania nie określone - nie badane.

Wirusowe zapalenia wątroby

Sytuacja epidemiologiczna wirusowego zapalenia wątroby w 2018 roku w porównaniu do roku 2017 kształtowała się na zbliżonym poziomie. Ogółem zarejestrowano 14 zachorowań (5 typu B, 9 typu C), w roku poprzednim 18 zachorowań. Wszystkie przypadki o charakterze przewlekłym.

Zachorowania na choroby zakaźne wieku dziecięcego

Płonica (szkarlatyna) – zarejestrowano spadek zachorowań. W roku 2018 odnotowano 17 przypadków (w 2017- 27). Zachorowania stwierdzono w grupie dzieci od 2 do 10 lat.

Ospa wietrzna – nastąpił spadek liczby zachorowań – 367 przypadków (w 2017 – 636). Najwięcej zachorowań zarejestrowano w grupach wiekowych: 0-4 lat – 133 przypadki; 5-9 lat – 171 przypadków. 1 zachorowanie wystąpiło u dziecka zaszczepionego przeciwko ospie wietrznej 2 dawkami (pełne szczepienie) oraz u 2 dzieci zaszczepionych 1 dawką. Pozostałe zachorowania to przypadki nieszczepione. 3 osoby hospitalizowano. Nasilenie zachorowań zanotowano w drugim półroczu.

Nagminne zapalenie przyusznicy (świnka) – liczba zachorowań w 2018 roku, podobnie jak w roku 2017 utrzymywała się na niskim poziomie. Zarejestrowano 4 zachorowania (w 2017 – 8). W 2018 roku 3 zachorowania wystąpiły u osób zaszczepionych 2 dawkami (pełne szczepienie), natomiast 1 zachorowanie u osoby zaszczepionej 1 dawką.

Zachorowania na grypę

W 2018 roku nastąpił spadek zachorowań na grypę, zachorowania grypopodobne oraz ostre zakażenia dróg oddechowych. Zarejestrowano ogółem 47 886 przypadków, (w 2017 - 51 350). Wirusa grypy potwierdzono badaniami laboratoryjnymi u 28 osób (w tym u 1 dziecka w wieku 0-14 lat), w roku ubiegłym u 6 osób. Hospitalizowano 19 osób. Zarejestrowano 1 zgon.

Choroby odzwierzęce

Borelioza (krętkowica kleszczowa) – zarejestrowano 22 zachorowania, wszystkie przypadki potwierdzone, (w 2017 – 21 zachorowań). 1 przypadek hospitalizowano – pozostałe leczono ambulatoryjnie. Zanotowano 3 osoby narażone zawodowo na ukąszenia kleszczy.

W 2018 roku zgłoszono 104 przypadki **pokaśań, względnie innego kontaktu ludzi ze zwierzętami podejrzanymi o wściekliznę**, w roku ubiegłym 110 przypadków. Do szczepień zakwalifikowano 16 osób, w roku ubiegłym 9.

Neuroinfekcje

Wirusowe zapalenie opon mózgowych i mózgu – 4 zachorowania (w roku ubiegłym 3), w tym: 1 u dziecka w wieku 14 lat, 3 dotyczyły osób dorosłych. Wszystkie przypadki hospitalizowano.

Zapalenie opon mózgowych inne i nie określone – w 2018 roku 10 przypadków, (w 2017 -0).

Choroba meningokokowa – w 2018 roku zarejestrowano 1 przypadek u dziecka (15 miesięcy), hospitalizowanego. Zachorowanie potwierdzono badaniami w Krajowym Ośrodku Referencyjnym ds. Diagnostyki Bakteryjnych Zakażeń Ośrodkowego Układu Nerwowego (KOROUN). Otrzymano *Raport badania* określający serogrupę – Neisseria meningitidis gr. B. Osobom z otoczenia została podana chemioprophylaktyka. W roku 2017 nie zarejestrowano zachorowań.

Zachorowania na gruźlicę

Zgłoszono 3 zachorowania na gruźlicę płuc, w roku poprzednim nie zanotowano zachorowań. Zachorowania wystąpiły u osób dorosłych.

Inne choroby zakaźne

Odra – w 2018 roku zarejestrowano 2 podejrzenia zachorowania na odrę u dziecka i osoby dorosłej. Badania laboratoryjne wykonane w Narodowym Instytucie Zdrowia Publicznego – Państwowym Zakładzie Higieny w Warszawie wykluczyły odrę.

Róża – zarejestrowano 7 przypadków, w roku ubiegłym zanotowano 8 zachorowań. Zachorowania wystąpiły u osób dorosłych.

HIV Nowo wykryte zakażenia – zgłoszono 2 przypadki, w roku poprzednim 1 przypadek.

Choroby przenoszone drogą płciową

W 2018 roku ogółem zarejestrowano 5 przypadków (w 2017 – 0), w tym:

- 3 przypadki kiły - dotyczyły mężczyzn. 1 hospitalizacja,
- 2 przypadki - inne choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez Chlamydie.

Realizacja szczepień ochronnych

Szczepienia ochronne realizowano w 17 podmiotach wykonujących działalność leczniczą. Egzekwowano posiadanie odpowiedniego wyposażenia pomieszczeń oraz zabezpieczenia urządzeń chłodniczych, w związku przechowywaniem szczepionek w ww. podmiotach leczniczych (12 podmiotów posiada rejestrator temp - 9 posiada rezerwowe źródło zasilania), 3 podmioty pobierają szczepionki w dniu szczepienia, 2 podmioty SPZOZ i Stacja Dializ (posiadają rezerwowe źródło zasilania). Ponadto sprawdzano realizację Programu Szczepień Ochronnych.

Kolejny rok obserwowano wzrost liczby rodziców/opiekunów prawnych, którzy odmawiają poddania swoich małoletnich dzieci obowiązkowym szczepieniom ochronnym zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa i Programem Szczepień Ochronnych (stan na 31.12.2018 r. – 74 osoby (56 dzieci), stan na 31.12.2017 r. – 65 osób (47 dzieci). W 2018 r. wobec rodziców/opiekunów prawnych skierowano 22 wnioski o wszczęcie egzekucji do organu egzekucyjnego tj. Wojewody Wielkopolskiego.

Zgłoszono 4 niepożądane odczyny poszczepienne po wykonanych szczepieniach ochronnych. W roku poprzednim zanotowano 7 niepożądanych odczynów poszczepiennych.

II. JAKOŚĆ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA.

Podstawę oceny jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w roku 2018 stanowiło rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 11 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. 2017 r. poz. 2294).

Woda przeznaczona do zbiorowego zaopatrzenia ludności w powiecie nowotomyskim ujmowana jest wyłącznie z ujęć wody podziemnej (nie ujmuje się wody pochodzącej z ujęć powierzchniowych).

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nowym Tomyślu w roku 2018 znajdowało się ogółem 20 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę, z czego na terenach wiejskich znajdowało się 16 wodociągów oraz 5 indywidualnych ujęć produkujących wodę wykorzystywaną w obiektach użyteczności publicznej lub jako część działalności handlowej.

W ramach prowadzonego monitoringu jakości wody pobierano próbki wody do badań laboratoryjnych oraz prowadzono kontrole urządzeń wodociągowych.

W roku 2018 ogółem:

- pobrano do badań laboratoryjnych 141 próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz 216 próbek zostało pobranych przez zarządzających wodociągami w ramach kontroli wewnętrznej,
- przeprowadzono 23 kontrole urządzeń wodociągowych oraz 64 kontrole przy poborze próbek wody w 20 nadzorowanych wodociągach zbiorowego zaopatrzenia w wodę. Ponadto przeprowadzono 4 kontrole urządzeń wodociągowych i 6 kontroli przy poborze próbek wody indywidualnych ujęć wody.

W roku 2018 zarządzający 3 wodociągami prowadzili działania naprawcze w związku z niewłaściwą jakością wody z wodociągu publicznego Opalenica (krótkotrwałe przekroczenia dopuszczalnej wartości parametru fizykochemicznego tj. manganu oraz parametrów mikrobiologicznych), wodociągu publicznego Wojnowice (krótkotrwałe przekroczenie dopuszczalnej wartości parametru mikrobiologicznego tj. bakterii grupy coli) oraz wodociągu publicznego Chraplewo (krótkotrwałe przekroczenie dopuszczalnej wartości parametru fizykochemicznego tj. jonu amonowego).

W końcowej ocenie rocznej wodę przydatną do spożycia, zgodnie z ww. rozporządzeniem Ministra Zdrowia dostarczały wszystkie wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę i indywidualne ujęcia wody.

W 2018 roku wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę dostarczały wodę dla 74 411 mieszkańców powiatu nowotomyskiego, co stanowi 99,19% ogólnej liczby mieszkańców powiatu nowotomyskiego. Natomiast z indywidualnych ujęć wody zaopatrywanych w wodę było 365 osób.

Deficyt wody nie występował w żadnym z skontrolowanych wodociągów zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę.

III. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

Wprowadzenie

W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego w 2018 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Nowym Tomyślu dokonał oceny stanu sanitarnego 38 obiektów użyteczności publicznej, takich jak: ustępy publiczne, pływalnie, środowiskowe domy samopomocy, hotele, inne obiekty, w których są świadczone usługi hotelarskie, zakłady fryzjerskie, zakłady kosmetyczne, dworce i stacje kolejowe, cmentarze, zakłady pogrzebowe itp. Stan sanitarny ww. obiektów nie budził większych zastrzeżeń.

Stan sanitarny wybranych obiektów

Hotele i inne obiekty świadczące usługi noclegowe

Nadzorem sanitarnym objęto 5 obiektów z 56 z omawianej grupy obiektów znajdujących się w ewidencji. Podczas kontroli 4 obiektów stwierdzono uchybienia dotyczące niewłaściwego stanu sanitarno-technicznego i sanitarno-porządkowego.

W związku ze stwierdzonymi ww. uchybieniami wystosowano pisma w trybie art. 30 ustawy o PIS do właścicieli obiektów o podjęcie czynności zmierzających do zapewnienia należytego stanu sanitarno-higienicznego ww. obiektów.

Ogólny stan sanitarny pomieszczeń mieszkalnych, sanitariatów, części rekreacyjnej oraz zaplecza w skontrolowanych obiektach, a także sposób postępowania z bielizną czystą i brudną nie budził zastrzeżeń.

Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej.

Ogółem w 2018 roku oceniono stan sanitarny 10 obiektów tej grupy. Pomieszczenia i wyposażenie skontrolowanych zakładów utrzymane były w dobrym stanie sanitarno-porządkowym i sanitarno-technicznym. W 2018 roku przybyło 14 nowych obiektów, natomiast 2 obiekty wykreślono z ewidencji. Obiekty nowopowstałe to zakłady nowoczesne, estetycznie urządzone, funkcjonalne.

Podczas kontroli nie stwierdzono uchybień dotyczących prowadzonego procesu sterylizacji, dezynfekcji narzędzi.

Obiekty komunikacji publicznej

W ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nowym Tomyślu znajdowały się 4 obiekty komunikacji publicznej tj. Dworzec Autobusowy w Nowym Tomyślu oraz Stacje Kolejowe w Nowym Tomyślu, Zbąszyniu i Opalenicy. W 2018 r. oceniono stan sanitarny 2 obiektów tj. Stacji Kolejowej w Nowym Tomyślu i w Opalenicy. Kontrolą objęto budynki oraz ich otoczenie. Zastrzeżenia budził stan sanitarny pomieszczeń i urządzeń skontrolowanych stacji kolejowych (m.in. brudne ściany dworca, tuneli, zniszczone ławki, wiaty metalowe, schody i barierki ochronne).

W związku ze stwierdzonymi uchybieniami do zarządzających ww. obiektami wystosowano pisma w trybie art. 30 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Ustępy publiczne

W 2018 roku kontrolą objęto 2 ustępy publiczne zlokalizowane w Miejscach Obsługi Podróżnych przy Autostradzie A-2 w miejscowości Wytomyśl i Kozie Laski.

Stan sanitarno-porządkowy oraz sanitarno-techniczny pomieszczeń i wyposażenia skontrolowanych ustępów publicznych nie budził zastrzeżeń.

Kąpieliska i pływalnie

Kąpielisko

Po raz pierwszy w 2018 roku na terenie powiatu nowotomyskiego w okresie od 01.07.2018 r. do 31.08.2018 r. funkcjonowało kąpielisko przy plaży „Łazienki” w Zbąszyniu powołane zostało Uchwałą Rady Miejskiej w Zbąszyniu. Organizatorem kąpieliska było Zbąszyńskie Centrum Sportu, Turystyki i Rekreacji.

Teren kąpieliska wraz z przyległymi obiektami to teren ogrodzony. Przy kąpielisku zlokalizowany jest budynek WOPR, plac zabaw dla dzieci, siłownia zewnętrzna, boiska do piłki siatkowej plażowej, skatepark, wypożyczalnia sprzętu pływającego oraz plażowego. Na terenie kąpieliska zapewniono kontener sanitarny (dotychczasowy) oraz nowy kontener sanitarny. W nowym kontenerze szatniowo-sanitarnym zapewniono pomieszczenie sanitarno-higieniczne przystosowane dla osób niepełnosprawnych ruchowo. W sanitariatach zapewniono suszarki do rąk, dozowniki do mydła w płynie, podajniki na papier toaletowy. Obiekty zaopatrywane są w wodę bieżącą z sieci wodociągu zbiorowego zaopatrzenia w wodę. Obiekty skanalizowane.

Przy plaży zapewniono 2 pomosty, które wyznaczają teren kąpieliska. Na plaży zlokalizowana jest przebieralnia, natrysk zasilany wodą wodociągową oraz zdroj.

Teren przyległy do plaży i kąpieliska uporządkowany, oznakowany został tablicą informacyjną i estetycznie zagospodarowany. Zapewniono stałą kontrolę wyznaczonego obszaru wodnego przez odpowiednią liczbę ratowników wodnych (3 ratowników), utworzono stanowiska do obserwacji wyznaczonego obszaru wodnego. Wyposażono wyznaczony obszar wodny w sprzęt ratunkowy i pomocniczy oraz urządzenia sygnalizacyjne i ostrzegawcze. Oznaczono bojami (pławami) strefy dla umiających, niemających pływać i brodzik dla dzieci oraz głębokość wody na bojach. Ponadto zapewniono maszt z kompletem flag.

Woda w kontrolowanym kąpielisku spełnia wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 8 kwietnia 2011 r. w sprawie prowadzenia nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu wykorzystywanym do kąpieli.

Stan sanitarno-techniczny i sanitarno-porządkowy terenu kąpieliska nie budził zastrzeżeń.

Pływalnie

W 2018 roku pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nowym Tomyślu znajdowało się 6 pływalni, w tym 3 pływalnie ogólnodostępne oraz 3 zlokalizowane w hotelach. Pływalnie ogólnodostępne zlokalizowane są w Nowym Tomyślu, Chojnikach (czynna sezonowo – w sezonie 2018 nieczynna) oraz Porążynie,

natomiast pływalnie hotelowe w Opalenicy, Zbąszyniu i Wąsowie. Przeprowadzono kontrole 5 zewidencjonowanych obiektów.

W 2018 r. pobrano 326 próbek wody z pływalni, w tym 235 próbek wody pobrano w ramach kontroli wewnętrznej przez zarządzających, natomiast 91 próbek pobrano przez tutejszy Organ. Na podstawie otrzymanych wyników badań stwierdzono krótkotrwale zanieczyszczenia mikrobiologiczne wody w pobranych próbkach w 3 pływalniach. W przypadku 2 pływalni, zalecono krótkotrwale wyłączone z eksploatacji obiektu ze względu na stwierdzenie w zbadanych próbkach wody przekroczenia dopuszczalnej wartości parametru bakteriologicznego. Ponadto jakość wody budziła zastrzeżenia pod względem fizykochemicznym (chloroform, utlenialność, chlor wolny, mętność, chlor związany, azotany).

W przypadku stwierdzenia przekroczeń dopuszczalnych wartości ww. parametrów Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Nowym Tomysłu polecał podjęcie działań naprawczych w celu doprowadzenia jakości wody na pływalni do wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2015 r. poz. 2016) oraz pobranie próbek wody do badań laboratoryjnych w zakresie przekroczonych parametrów.

Na pływalniach zapewniono kontrolę wyznaczonego obszaru wodnego przez ratowników wodnych oraz wyposażenie pływalni w sprzęt ratunkowy i pomocniczy, urządzenia sygnalizacyjne i ostrzegawcze oraz sprzęt medyczny, leki i artykuły sanitarne. Stan sanitarno-porządkowy oraz sanitarno-techniczny 4 skontrolowanych pływalni nie budził zastrzeżeń. Natomiast w 1 obiekcie zastrzeżenia budził stan sanitarno-porządkowy.

W związku z powyższym zwrócono się z pismem w trybie art. 30 ustawy o PIS do właściciela obiektu o podjęcie i wykonanie czynności zmierzających do zapewnienia należytego stanu sanitarno-higienicznego.

Inne obiekty użyteczności publicznej

W grupie innych obiektów użyteczności publicznej znajdują się obiekty kulturalne i sportowe, tereny rekreacyjne, pralnie, apteki, stacje paliw, przystanki PKS, przystanki PKP, cmentarze, zakłady pogrzebowe, przystań żeglarska. Ogółem skontrolowano 4 obiekty. Stan sanitarno-techniczny oraz sanitarno-porządkowy skontrolowanych obiektów nie budził zastrzeżeń.

IV. STAN SANITARNY PODMIOTÓW WYKONUJĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZĄ

Celem nadzoru sanitarnego nad podmiotami leczniczymi była kontrola warunków higieniczno-sanitarnych, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz

pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne. Bieżącym nadzorem sanitarnym objęto:

- podmioty lecznicze wykonujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne, tj.: przychodnie oraz inne podmioty wykonujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne, w tym stację dializ,
- indywidualne praktyki lekarskie, w tym indywidualne praktyki lekarzy dentyków,
- indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie, w tym indywidualne specjalistyczne praktyki lekarzy dentyków.

Podmioty lecznicze wykonujące stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne

Na terenie powiatu nowotomyskiego w 2018 r. nadal znajduje się jeden obiekt tj. zakład rehabilitacji leczniczej w Michorzewie.

W okresie sprawozdawczym nie przeprowadzono kontroli ww. obiektu w związku z uzyskaną telefoniczną informacją o zaprzestaniu prowadzenia działalności leczniczej oraz bezskuteczną próbą doręczenia zawiadomienia o zamiarze wszczęcia kontroli. Prowadzone jest nadal postępowanie wyjaśniające dotyczące zakresu prowadzonej działalności w obiekcie.

Podmioty lecznicze wykonujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne

Grupa podmiotów leczniczych wykonujących ambulatoryjne świadczenia zdrowotne obejmuje różne typy obiektów lecznictwa otwartego tj. przychodnie, zakłady rehabilitacji leczniczej, laboratoria diagnostyczne i inne, będące niepublicznymi podmiotami leczniczymi oraz 1 obiekt lecznictwa otwartego, będący publicznym podmiotem leczniczym. W omawianym okresie skontrolowano 27 obiekty podmiotów lecznictwa otwartego (26 obiektów spełniało wymagania, 1 obiekt posiadał zatwierdzony program dostosowania zakładu do wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia – *dotyczy braku natrysku – trwa postępowanie*) W skontrolowanych placówkach nie stwierdzono uchybień w zakresie przestrzegania procedur sterylizacji oraz w zakresie postępowania z bielizną czystą i brudną. W 2 podmiotach stwierdzono nieprawidłowości w zakresie dokumentowania wykonywanych procesów dezynfekcji.

Praktyki zawodowe

W grupie indywidualnych praktyk lekarskich, indywidualnych specjalistycznych praktyk lekarskich, indywidualnych praktyk lekarzy dentyków, indywidualnych specjalistycznych, praktyk lekarzy dentyków skontrolowano 12 obiektów prowadzących działalność leczniczą (wymagania dotyczące bieżącego stanu sanitarno-porządkowego i technicznego spełniały wszystkie placówki, natomiast w 10 placówkach stwierdzono nieprawidłowości w zakresie dokumentowania procesów dezynfekcji i sterylizacji.

V. WARUNKI SANITARNO - HIGIENICZNE ŚRODOWISKA PRACY

Struktura zatrudnienia

W 2018 roku nadzorem sanitarnym objętych było 497 zakładów pracy, które zatrudniały ogółem 16 564 pracowników. W stosunku do 2017 roku liczba zakładów pracy pozostających w ewidencji tutejszej stacji zwiększyła się o 37 zakładów, nastąpił wzrost zatrudnionych o 960 osób.

Kontrole w ramach nadzoru

Skontrolowano 118 zakładów pracy, w których przeprowadzono łącznie 138 kontroli. Skontrolowano warunki pracy 11 907 zatrudnionych pracowników (816 pracowników więcej w stosunku do roku 2017). Podczas kontroli w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego stwierdzono nieprawidłowości w 9 zakładach pracy. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano 8 decyzji zarządzających usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości, które dotyczyły przede wszystkim braku aktualnych pomiarów czynników szkodliwych w środowisku pracy oraz niewłaściwego stanu higieniczno-sanitarnego pomieszczeń socjalnych.

Narażenie na czynniki szkodliwe

Stwierdzono przekroczenia w 50 zakładach pracy. Przekroczenia NDN (najwyższe dopuszczalne natężenie) hałasu stwierdzono w 49 zakładach pracy, przekroczenia drgań mechanicznych w 1 skontrolowanym zakładzie. Natomiast przekroczenia NDS (najwyższe dopuszczalne stężenie) zapylenia stwierdzono w 2 skontrolowanych zakładach, a przekroczenia czynników chemicznych w 1 skontrolowanym zakładzie. Liczba skontrolowanych zakładów z ww. przekroczeniami w porównaniu z rokiem 2017 zwiększyła się o 14. Zwiększyła się również liczba pracujących w narażeniu o 17 osób. W zakładach pracy na terenie powiatu nowotomyskiego w 2018 roku w warunkach przekroczonych norm higienicznych pracowały 643 osoby, w tym:

- 628 osób w przekroczeniach hałasu,
- 5 osób w przekroczeniach drgań mechanicznych,
- 10 osób w przekroczeniach zapylenia,
- 5 osób w przekroczeniach czynników chemicznych.

5 osób narażonych jest jednocześnie na przekroczenia stężenia zapylenia i stężenia czynników chemicznych.

Z powyższych danych wynika, że wciąż najwięcej osób pracuje w przekroczeniach natężenia hałasu. W większości przypadków przekroczenia występują w przemyśle drzewnym i metalowym.

Czynniki rakotwórcze i mutagenne w środowisku pracy

Działalność prowadziło 28 zakładów, w których zatrudnieni pracowali w kontakcie z czynnikiem rakotwórczym/mutagennym. Skontrolowano 16 zakładów, w których zatrudnieni pracownicy narażeni byli na kontakt z czynnikami rakotwórczymi, tj.:

- pyłami drewna twardego,
 - benzenem,
 - mieszaniną chemiczną sklasyfikowaną jako rakotwórcza (środek do impregnacji drewna).
- Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Czynniki biologiczne w środowisku pracy

Skontrolowano 6 zakładów, w których pracownicy mieli kontakt z czynnikami biologicznymi 2 i 3 grupy zagrożenia. Stwierdzono, że w kontakcie z czynnikami biologicznymi 2 i 3 grupy zagrożenia było 117 osób (117 osób narażonych na czynniki biologiczne 2 grupy zagrożenia, 105 osób narażonych na czynniki biologiczne 3 grupy zagrożenia). Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Nadzór nad substancjami/mieszaninami chemicznymi

W 2018 roku funkcjonowało:

- 6 zakładów będących formulatorami (przedsiębiorcy, którzy mieszają substancje i/lub ich mieszaniny celem wprowadzenia ich na rynek),
- 57 podmiotów zajmujących się dystrybucją substancji chemicznych i ich mieszanin,
- 184 zakłady stosujące substancje chemiczne i ich mieszaniny.

Przeprowadzono 86 kontroli w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Produkty biobójcze

W 2018 roku w ewidencji było 18 podmiotów odpowiedzialnych za wprowadzanie do obrotu produktu biobójczego, w tym 3 podmioty zobowiązane do uzyskania pozwolenia na obrót produktem biobójczym (1 producent, 1 importer, 1 dystrybutor – pierwszy wprowadzający). Przeprowadzono 2 kontrole w zakresie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Choroby zawodowe

W 2018 roku wydano 4 decyzje w sprawie choroby zawodowej. 3 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej:

- 2 decyzje dotyczące narządu głosu, tj. niedowład mięśni wewnętrznych krtani z wrzecionowatą niedomykalnością fonacyjną głśni i trwałą dysfonią,
- 1 decyzję dotyczącą wzroku, tj. zaćma wywołana działaniem promieniowania podczerwonego lub długofalowego nadfioletowego (postępowanie odwoławcze)

oraz 1 decyzję o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej, dotyczącą narządu głosu tj. niedowład mięśni wewnętrznych krtani z wrzecionowatą niedomykalnością fonacyjną głosu i trwałą dysfonią.

VI. WARUNKI SANITARNE W SZKOŁACH I INNYCH PLACÓWKACH OŚWIATOWO – WYCHOWAWCZYCH.

Informacje wstępne

W roku 2018 skontrolowano 83 placówki oświatowo – wychowawcze oraz 30 placówek sezonowych zarejestrowanych w bazie Ministerstwa Edukacji Narodowej (wypoczynek zimowy oraz letni dla dzieci i młodzieży). Przeprowadzono 160 kontroli higieniczno-sanitarnych w ww. placówkach. Zgodnie z informacją uzyskaną od dyrektorów placówek w szkołach uczyło się 9804 dzieci i młodzieży, w przedszkolach przebywało 1786 dzieci oraz w żłobkach 236 dzieci. Łącznie w placówkach oświatowo – wychowawczych uczyło się i przebywało 11826 dzieci i młodzieży oraz 270 studentów zaocznych. Ponadto, w placówkach wsparcia dziennego, w placówce z pobytem całodobowym oraz w placówkach wychowania pozaszkolnego przebywało 689 dzieci i młodzieży.

Stan techniczny oraz sanitarny placówek

W roku 2018 w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano 8 decyzji zarządzających, które dotyczyły:

- złego stanu higienicznego nawierzchni placu rekreacyjnego, chodnika i schodów zewnętrznych - wejściowych;
- złego stanu higienicznego ścian, sufitów i podłóg oraz armatury łazienkowej w pomieszczeniach sanitarnohigienicznych dla uczniów i personelu;
- braku ciepłej bieżącej wody przy umywalce w pomieszczeniu sanitarnohigienicznym dla uczniów;
- braku certyfikatów na wyposażenie, sprzęt i meble edukacyjne zakupione po 1997 r.

Wydano także 31 pism w trybie art. 30 ustawy o PIS. Dotyczyły one:

- brudnych, zakurzonych ścian i sufitów w salach zajęć, sanitariatach uczniowskich, na korytarzach, klatkach schodowych oraz w pomieszczeniach mieszkalnych w schronisku;
- braku szatni dla uczniów (odzież wierzchnia przechowywana w salach lekcyjnych);
- złego stanu higienicznego podłóg na korytarzach oraz w pokojach internatu;
- złego stanu higienicznego płyt wiórowych przymocowanych na ścianach korytarzy;
- zniszczonych, wyszczerbionych, z ubytkami okleiny blatów stolików uczniowskich oraz siedzisk i oparcz krzeseł uczniowskich;

- braku osłon na punktach świetlnych w salach lekcyjnych oraz świetlicy;
- braku jakiegokolwiek wentylacji w sali zajęć zlokalizowanej w części piwnicznej oraz w pomieszczeniu gospodarczym;
- niezachowanych standardów dostępności do urządzeń sanitarnych;
- niezaopatrzenia pochylni znajdującej się przed budynkiem w balustradę z poręczami;
- braku klap/przykryć na muszle ustępowe w sanitariatach dla dzieci przedszkolnych;
- braku na grzejnikach osłon ochraniających przed bezpośrednim kontaktem z elementem grzejnym w salach zajęć;
- nieoznakowanych ręczników wielokrotnego użytku w sanitariatach dla dzieci;
- niezabezpieczonego okna przed stłuczeniem szyb na półpiętrze klatki schodowej;
- złego stanu higienicznego kołder, poduszek oraz nawierzchni schodów i chodnika w schronisku;
- nieprzedstawienia dokumentu zaszeregowania schroniska do odpowiedniej kategorii;
- złego stanu higienicznego poręczy przy schodach wejściowych do przedszkola;
- ubytków tynku na zewnętrznej części budynku przedszkolnego;
- złego stanu higienicznego urządzeń i wyposażenia placu zabaw;
- braku tabliczek znamionowych na urządzeniach i sprzęcie placu zabaw;
- braku zabezpieczenia, które uniemożliwiłoby bezpośrednie wyjście z budynku na jezdnię;
- braku dokumentacji z wykonywanych czynności mycia/dezynfekcji sprzętu rehabilitacyjno/terapeutycznego;
- nieprzedstawienia do wglądu aktualnego protokołu z okresowej kontroli stanu technicznego przewodów wentylacyjnych i kominowych.

W placówkach oświatowo-wychowawczych, w których wydano decyzje zarządzające w celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości oraz do których skierowano pisma w trybie art. 30 ustawy o PIS w związku ze stwierdzonymi uchybieniami w ciągu roku w wielu zakresach nastąpiła znaczna poprawa i wykonanie zarządzeń.

Wodociągi i kanalizacja

Na terenie powiatu nowotomyskiego każda z placówek oświatowo - wychowawczych jest zaopatrywana w wodę z wodociągu publicznego.

Natomiast na 83 placówki 23 posiada własne urządzenia kanalizacyjne i tak: 16 placówek posiada zbiorniki bezodpływowe oraz 7 placówek posiada własne oczyszczalnie ekologiczne. Placówki nie skanalizowane zlokalizowane w miejscowościach wiejskich (brak kanalizacji centralnej).

W dalszym ciągu na terenie tutejszego powiatu funkcjonuje 1 placówka z sanitariatami zewnętrznymi. Obecnie trwają prace remontowo-montażowe związane z wykonaniem sanitariatów wewnętrznych dla uczniów. Jednak nie rozwiąże to do końca istniejącego problemu, bowiem placówka składa się z dwóch odrębnych budynków usytuowanych na jednej działce. Zgodnie z obowiązującymi przepisami dotyczącymi zapewnienia uczniom możliwości korzystania z ciepłej bieżącej wody przy wszystkich umywalkach w pomieszczeniach sanitarno – higienicznych, stwierdzono, iż na terenie powiatu nowotomyskiego wszystkie placówki oświatowo – wychowawcze spełniają ww. wymagania.

Infrastruktura do prowadzenia zajęć WF

W zakresie posiadania przez placówki własnej infrastruktury do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego odnotowano niedostateczną liczbę sal gimnastycznych/zastępczych/rekreacyjnych. Brak sal własnych odnotowano w 53,85% wszystkich szkół na terenie powiatu nowotomyskiego (dotyczy szkół podstawowych, gimnazjów oraz zespołów szkół). Placówki nieposiadające własnej infrastruktury do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego korzystają z infrastruktury poza placówką (boiska wiejskie, sale wiejskie, hale sportowe, ośrodki sportu i rekreacji) lub uczniowie ww. placówek ćwiczą na korytarzach bądź w salach lekcyjnych.

W ramach nadzoru bieżącego placówek szkolnych stwierdzono, iż na 33 placówki posiadające urządzenia i sprzęt sportowy, jedynie 4 posiadają ww. urządzenia i sprzęt zaopatrzony w certyfikaty bezpieczeństwa w 100%. Większość placówek posiada sprzęt sportowy bez certyfikatów, którego zakup miał miejsce przed 1997 r.

Opieka medyczna

Na podstawie przeprowadzonych kontroli stwierdzono, iż opiekę medyczną sprawowaną przez pielęgniarkę/higienistkę posiada 36 na 37 placówek oświatowych. Jedna szkoła podstawowa nie zapewnia fachowego personelu medycznego. W przypadku zachorowania, bądź nieszczęśliwego wypadku pomoc według ogólnych zasad dostępu do świadczeń medycznych. Szkoły/przedszkola nie posiadają opieki lekarskiej i stomatologicznej. Natomiast gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej posiada 17 placówek oświatowych (wszystkie do własnej dyspozycji). Stan higieniczno – sanitarny ww. gabinetów nie budził zastrzeżeń. W placówkach, które nie posiadają gabinetów opieka medyczna sprawowana jest w zastępczych pomieszczeniach.

Dożywianie dzieci i młodzieży

Oceniając placówki pod kątem prowadzonego dożywiania stwierdzono, iż 34 placówki wydają ciepłe posiłki, w tym 17 placówek wyłącznie posiłki jednodaniowe.

Łącznie z obiadów jednodaniowych i pełnych korzystało 2018 dzieci i młodzieży. Szczegóły przedstawia poniższa tabela.

Dożywianie dzieci i młodzieży w placówkach nauczania i wychowania w 2018 r.

Rodzaj placówek	Liczba placówek wydających ciepłe posiłki		Liczba dzieci i młodzieży korzystających		Podawanie napoju		Liczba dzieci i młodzieży korzystających z posiłków dofinansowanych
	Ogółem	Wyłącznie posiłki jednodaniowe	z pełnych obiadów	z posiłków jednodaniowych	liczba placówek	liczba korzystających	
Szkoły podstawowe	17	5	1131	349	15	2901	252
Gimnazja	3	2	11	9	0	0	10
Ponadgimnazjalne szkoły zawodowe	1	0	15	0	1	15	15
Zespoły szkół	13	10	201	302	14	1834	136
Razem	34	17	1358	660	30	4750	413

Nadzór nad niebezpiecznymi substancjami i preparatami chemicznymi

Niebezpieczne preparaty i substancje chemiczne posiadały 3 gimnazja, 4 zespoły szkół oraz 5 szkół podstawowych. W wyniku kontroli stwierdzono, iż ww. placówki nie posiadały substancji i preparatów chemicznych po upływie daty ważności. Substancje i preparaty przechowywane były w pomieszczeniach zamykanych, odpowiednio oznakowanych, z dostępem do wody bieżącej. Każdy preparat posiadał kartę charakterystyki, która określa między innymi: udzielanie I pomocy, postępowanie w przypadku pożaru, postępowanie w przypadku niezamierzonego uwolnienia do środowiska, postępowanie z substancją/preparatem i jej/jego magazynowanie.

Rozkład zajęć lekcyjnych

Prawidłowy rozkład zajęć lekcyjnych jest jednym z istotnych elementów w systemie opieki nad dziećmi i młodzieżą. Przy ocenie higienicznej rozkładu zajęć brano pod uwagę potrzebę równomiernego obciążenia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia.

Oceniając rozkład zajęć lekcyjnych w 2018 roku oceniono 37 placówek (384 oddziały) pod kątem prawidłowego rozkładu zajęć lekcyjnych, gdzie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ergonomia

W celu eliminacji czynników uciążliwych w środowisku dzieci i młodzieży prowadzone są prace zapobiegawcze w zakresie wyposażenia obiektów szkolnych/przedszkolnych w meble edukacyjne dostosowane do wzrostu uczniów/dzieci.

Przeprowadzono ocenę dostosowania stolików i krzeseł do wzrostu dzieci w wieku przedszkolnym, uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych. Skontrolowano pod tym względem 12 placówek przedszkolnych, 12 placówek szkół podstawowych oraz 9 placówek funkcjonujących w zespołach (3 przedszkola, 8 szkół podstawowych, 1 gimnazjum). Ogółem badaniem objęto 1038 stanowisk pracy ucznia/przedszkolaka. Na podstawie ww. oceny nie odnotowano nieprawidłowości w wymienionym zakresie. Stan taki utrzymuje się od 2012 r.

W roku sprawozdawczym stwierdzono także, iż 22 placówki na 54 (przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja, ponadgimnazjalne szkoły zawodowe, zespoły szkół) posiadają wyłącznie meble zaopatrzone w certyfikaty bezpieczeństwa. Ponadto stwierdzono, iż 4 przedszkola, 3 szkoły podstawowe oraz 5 zespołów szkół posiadają część mebli zakupionych po 1997 r. bez certyfikatów bezpieczeństwa.

Inne placówki oświatowo – wychowawcze

Skontrolowano łącznie 23 placówki oświatowo – wychowawcze (świetlice opiekuńczo - wychowawcze, szkoły muzyczne realizujące tylko program nauki gry na instrumentach muzycznych, ochotniczy hufiec pracy, internat). W wyniku kontroli stwierdzono nieprawidłowy stan higieniczno-sanitarny internatu i szkoły muzycznej (postępowanie administracyjne w toku).

Wypoczynek dzieci i młodzieży

W okresie zimowej i letniej przerwy wakacyjnej zorganizowano 34 placówki wypoczynku, w tym skontrolowano 30:

- 3 obozy sportowe w obiektach używanych okazjonalnie do wypoczynku;
- 21 obozów sportowych oraz 1 obóz taneczny w obiekcie hotelowym;
- 3 obozy pod namiotami ze stałą infrastrukturą komunalną;
- 1 obóz pod namiotami bez stałej infrastruktury komunalnej;
- 5 półkolonii.

Ogółem z wypoczynku letniego/zimowego skorzystało 1630 dzieci i młodzieży. Należy stwierdzić, że liczba placówek akcji letniej zwiększa się z roku na rok. Według opinii organizatorów wypoczynku na terenie powiatu nowotomyskiego istnieje dobra baza do organizowania obozów sportowych.

W wyniku przeprowadzonych kontroli higieniczno – zdrowotnych nie stwierdzono uchybień i nieprawidłowości.

W trakcie wypoczynku nie odnotowano żadnego przypadku zatruc pokarmowych. Nie odnotowano również wypadków i hospitalizacji. Odnotowano natomiast uraz kciuka i nadgarstka oraz skręcenie stawu skokowego, gdzie po konsultacjach lekarskich w placówce medycznej uczestnicy pozostali na wypoczynku.

VII. STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU

W nadzorowanych zakładach w 2018 roku przeprowadzono 396 kontroli i rekontroli, w tym 27 kontroli stanowiły graniczne kontrole sanitarne.

Wydano 15 decyzji nakazujących usunięcie stwierdzonych uchybień, a winnych zaniedbań ukarano 7 mandatami karnymi kredytowanymi, na łączną kwotę 1.500 zł.

Wszystkie oceniane w 2018 roku obiekty posiadały wdrożoną i stosowały zasady dobrej praktyki higienicznej (GHP), dobrej praktyki produkcyjnej (GMP), zasady systemu HACCP.

W 2018 roku odnotowano nieznaczny wzrost odsetka obiektów żywności i żywienia o złym stanie sanitarnym z 0,92% w 2017 roku do 1,18%.

W wielu zakładach stan sanitarny ulega systematycznej poprawie, dzięki coraz większej świadomości przedsiębiorców w zakresie obowiązujących wymagań oraz wdrażaniu i stosowaniu zasad dobrej praktyki higienicznej (GHP), dobrej praktyki produkcyjnej (GMP), a także wprowadzaniu systemu HACCP. W 2018 roku, odnotować należy nie budzący zastrzeżeń stan higieniczny w zakładach: automatów do lodów, piekarniach, ciastkarniach, przetwórnich owocowo-warzywnych i grzybowych, zakładach garmazeryjnych, zakładzie przemysłu zbożowo-młynarskiego, wytwórni wyrobów cukierniczych, cukrowni.

W grupie zakładów żywienia zbiorowego zamkniętego skontrolowano 51 obiektów. W tej grupie w 2018 roku żaden zakład nie został oceniony jako niezgodny.

Najwyższy % obiektów niezgodnych (8,98 %) w 2018 roku stanowiły wyłącznie sklepy spożywcze, które stanowią 45,10% nadzorowanych obiektów.

Nadal najwięcej uchybień stwierdzano w małych sklepach.

Do najczęściej stwierdzanych należały:

- niezachowanie należytej czystości, zwłaszcza na zapleczu sklepu,
- oferowanie do sprzedaży przeterminowanych środków spożywczych,
- nieprawidłowy stan sanitarny sprzętu i urządzeń,
- nieprawidłowy stan sanitarny pomieszczeń socjalnych,
- nieprawidłowy stan sanitarny podłóg, ścian oraz sufitów.

Stan sanitarny środków transportu żywności

Ogółem przeprowadzono 39 kontroli sanitarnych (w tym 32 kontrole przeprowadzono na wniosek o zatwierdzenie i o wpis do rejestru celem wydania decyzji zatwierdzających, stwierdzających spełnienie wymagań sanitarno-higienicznych przy przewozie tymi środkami transportu środków spożywczych) oraz 7 kontroli urzędowych przeprowadzanych w zakładach produkcyjnych, które oprócz prowadzonej produkcji środków spożywczych posiadają środki transportu zatwierdzone decyzją PPIS razem z zakładem.

W trakcie przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że środki transportu spełniały wymagania higieniczne przewidziane przepisami.

Jakość zdrowotna krajowych środków spożywczych

Do badań pobrano ogółem – 156 próbek w tym 150 próbek żywności, 3 próbki materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz 3 próbki kosmetyków.

W roku 2018 zakwestionowaniu nie podlegały żadne próbki środków spożywczych pobrane do badań laboratoryjnych.

Nadzór nad suplementami diety

Bieżący nadzór nad suplementami diety obejmował kontrolę wyłącznie znajdujących się w obrocie produktów, w zakresie znakowania produktów wprowadzanych do obrotu handlowego oraz weryfikacji spełnienia warunków określonych w otrzymanych pismach od Głównego Inspektora Sanitarnego.

W 2018 roku w trakcie urzędowej kontroli skontrolowano w obrocie wyłącznie w zakresie znakowania ogółem 50 suplementów diety oraz 34 środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego.

Żadnego z ocenianych suplementów diety oraz środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego nie kwestionowano.

Badanie w kierunku obecności organizmów genetycznie zmodyfikowanych (GMO).

W 2018 r. zgodnie z planem pobierania próbek do badań laboratoryjnych pobrano 1 próbkę wyrobów cukierniczych trwałych w kierunku badania obecności organizmów genetycznie zmodyfikowanych, w ramach kontroli urzędowej i monitoringu.

Pobrana próbka nie podlegała kwestionowaniu.

Nadzór nad przedmiotami użytku

Nadzór sanitarny nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością obejmował zarówno sanitarno-higieniczne warunki produkcji, jak i bezpieczeństwo zdrowotne tych produktów. Posiadamy 3 wytwórnie materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

W jednym z nadzorowanych zakładów produkowane opakowania do kontaktu z żywnością przeznaczone są do pakowania sosów oraz suplementów diety. Produkcja opakowań do kontaktu z żywnością z polietylenu stanowi ok. 30 % produkcji zakładu.

Zakład posiada wdrożony system pozwalający na identyfikację pochodzenia surowców oraz wyrobów. W drugim zakładzie produkowane są wytwornice do pary (produkowana żywa para wtłaczana jest bezpośrednio do składników środków spożywczych). Trzeci nadzorowany zakład: hurtownia – szpilek cenowych.

Do badań w 2018 r. w ramach urzędowej kontroli pobrano w obrocie łącznie 3 próbki przedmiotów użytku. Żadna z pobranych do badań próbek materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością nie podlegała kwestionowaniu.

Ocena sposobu żywienia

W 2018 roku oceniono sposób żywienia w 34 zakładach żywienia zbiorowego.

Oceniano teoretycznie jadłospisy dekadowe, uwzględniając zgodność rozporządzeniem Ministra Zdrowia. Nie zakwestionowano żadnego z ocenianych jadłospisów. Sposób planowania jadłospisów był zgodny z rozporządzeniem.

VIII. DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE OŚWIATY ZDROWOTNEJ I PROMOCJI ZDROWIA

Wprowadzenie

Działalność z zakresu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia w 2018 roku podejmowana przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nowym Tomyślu ukierunkowana była na kształtowanie właściwych postaw i zachowań prozdrowotnych w celu umocnienia zdrowia jednostki i społeczeństwa na terenie powiatu nowotomyskiego. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Nowym Tomyślu inicjował, organizował, koordynował i prowadził działania dotyczące następujących zagadnień:

- profilaktyka uzależnień, ze szczególnym uwzględnieniem profilaktyki tytoniowej,
- prawidłowe żywienie,
- aktywność fizyczna,
- profilaktyka nowotworowa,
- profilaktyka chorób zakaźnych,
- promowanie zdrowego stylu życia.

Powyższe działania skierowane były do ogółu społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży, rodziców, grona pedagogicznego.

Realizacja zagadnień problemowych

W ramach działalności oświatowo-zdrowotnej w 2018 roku na terenie powiatu nowotomyskiego realizowane były następujące programy i akcje zdrowotne:

1. Program edukacyjny „Trzymaj formę!”

Program współorganizowany był przez Główny Inspektorat Sanitarny oraz Polską Federację Producentów Żywności Związek Pracodawców w ramach realizacji strategii WHO dotyczącej diety, aktywności fizycznej i zdrowia. Adresatami programu byli uczniowie klas V-VI szkół podstawowych oraz klas II-III szkół gimnazjalnych.

Program realizowany był w 26 szkołach podstawowych (89,7%) oraz 14 szkołach gimnazjalnych (93,3%). Edukacją objęto 4900 osób.

W ramach programu:

- zorganizowano Powiatowy turniej „Zdrowie na wesoło” w Sali Wiejskiej w Zębowie. W turnieju udział wzięło 15 dwuosobowych drużyn (30 osób) z 15 szkół podstawowych powiatu nowotomyskiego (51,7%). Uczestnicy turnieju zmagali się z konkurencjami teoretycznymi oraz praktycznymi. Ponadto przedszkolaki z Zespołu Szkoły Podstawowej i Przedszkola w Zębowie przygotowały dla zawodników oraz publiczności przedstawienie pt. „Czerwony Kapturek” oraz pokaz tańca. Ogółem w imprezie uczestniczyło: 110 osób.

Powiatowy Turniej „Zdrowie na wesoło” w Sali Wiejskiej w Zębowie

W opinii koordynatorów program przyczynił się do zwiększenia wiedzy na temat zasad prawidłowego odżywiania, kształtowania właściwych nawyków żywieniowych oraz aktywnych form spędzania czasu wolnego.

2. Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce

Celem programu było podniesienie poziomu wiedzy na temat negatywnych skutków czynnego i biernego palenia oraz kształtowanie postaw odpowiedzialności za zdrowie własne i innych. Program adresowany był do ogółu społeczeństwa ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży.

W ramach Programu Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce realizowane były następujące programy edukacyjne oraz kampanie społeczne:

- Program Przedszkolnej Edukacji Antytytoniowej „Czyste powietrze wokół nas”. Program skierowany był do dzieci 5-6 letnich, ich rodziców i opiekunów. W powiecie nowotomyskim program realizowany był w 9 przedszkolach (81,8%) oraz 22 szkołach podstawowych (88%). Liczba osób objętych edukacją: 1784,
- Program Antytytoniowej Edukacji Zdrowotnej „Bieg po zdrowie”. Program skierowany został do uczniów klas IV. Realizowany był w 10 szkołach podstawowych (34,5%). Liczba osób objętych edukacją: 686,

- obchody Światowego Dnia bez Tytoniu (31 maja) oraz Światowego Dnia Rzucania Palenia Tytoniu (trzeci czwartek listopada), w których udział wzięło 70 osób.

W ramach programu podjęto następujące działania:

- konkurs dla uczniów klas V szkół podstawowych „Palić, nie palić – oto jest pytanie” na rebus antynikotynowy. Do udziału w konkursie zgłosiło się 11 szkół podstawowych z 29 na terenie powiatu nowotomyskiego (37,9%). W etapie szkolnym udział wzięło 190 uczniów,
- szkolenie dla uczniów szkół gimnazjalnych powiatu nowotomyskiego w ramach projektu „Młodzieżowi Liderzy Zdrowia – kontra tytoń”. Do udziału w szkoleniu zgłosiło się 10 szkół gimnazjalnych (71,4 %). Liczba uczestników szkolenia: 20 osób.

Uczestnicy szkolenia „Młodzieżowi Liderzy Zdrowia – kontra Tytoń”

- spotkania informacyjno-edukacyjne dla uczestników wypoczynku letniego (obozy, półkolonie) w Zbąszyniu . Liczba spotkań: 4, liczba uczestników: 88 osób,

Camping przy Baszcie Zbąszyń

- punkt informacyjno-edukacyjny dla ogółu społeczeństwa w Szkole Podstawowej nr 1 w Nowym Tomysłu podczas festynu „Postaw na rodzinę” - odbiorców: 27 osób.

Szkoła Podstawowa nr 1 w Nowym Tomyślu

W ramach punktu informacyjno-edukacyjnego osoby zainteresowane mogły uzyskać informacje na temat szkodliwości palenia tytoniu; zmierzyć poziom tlenu węgla za pomocą smokerlyzera, poziom cukru we krwi, ciśnienie tętnicze; wziąć udział w konkursach oraz otrzymać materiały edukacyjne.

3. Profilaktyczny program przeciwdziałaniu uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych

W ramach ww. projektu realizowany był program edukacyjny „ARS, czyli jak dbać o miłość?” adresowany do młodzieży szkół ponadgimnazjalnych. Celem programu była edukacja w zakresie skutków zdrowotnych i społecznych używania alkoholu, tytoniu i substancji psychoaktywnych. IV edycja programu realizowana był w 8 typach szkół ponadgimnazjalnych (61,3 %) obejmując edukacją 290 osób. W ramach programu zorganizowano ogólnopolski konkurs na projekt edukacyjny „Szkoła wolna od używek” skierowany do uczniów szkół ponadgimnazjalnych. W ww. konkursie udział wzięła 1 placówka tj. Zespół Szkół nr 2 w Nowym Tomyślu. Uczniowie wraz ze szkolnymi koordynatorami programu za przygotowany projekt edukacyjny „ARS KIDS, czyli granie na dywanie” zdobyli III miejsce na etapie krajowym.

4. Profilaktyka HIV/AIDS

Państwowa Inspekcja Sanitarna włączyła się w realizację Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS. W ramach ww. programu zrealizowano następujące przedsięwzięcia:

- projekt edukacji rówieśniczej „Młodzieżowi Liderzy Zdrowia – Kontra HIV”. W ramach projektu zorganizowano szkolenie, w którym udział wzięło 18 uczniów z 6 szkół ponadgimnazjalnych (100%). W opinii uczestników szkolenia zdobyta wiedza jest bardzo przydatna w zrozumieniu problematyki HIV/AIDS,

Uczestnicy szkolenia Młodzieżowi Liderzy Zdrowia – kontra HIV

- akcja „Bezpieczne Walentynki”. W ramach akcji zorganizowano konkurs na rebus dla pełnoletnich mieszkańców powiatu nowotomyskiego (liczba uczestników: 16 osób) oraz odbyło się spotkanie informacyjno-edukacyjne z uczniami klasy I Zespół Szkół Ogólnokształcących i Policealnych im. M. Kopernika w Nowym Tomyślu, w którym uczestniczyło 25 osób,

Akcja „Bezpieczne Walentynki” w Zespole Szkół Ogólnokształcącym i Policealnym Nowym Tomyślu

- Międzypowiatowa Olimpiada Wiedzy „Czy wiesz wszystko o HIV i AIDS?”. Olimpiada została skierowana do uczniów klas II szkół ponadgimnazjalnych powiatu grodzkiego, nowotomyskiego oraz wolsztyńskiego. Powiat nowotomyski reprezentowało pięciu uczniów z 5 szkół ponadgimnazjalnych (co stanowi 83,3% tego typu szkół). Liczba uczestników etapu międzypowiatowego olimpiady: 16 osób. W etapie szkolnym w powiecie nowotomyskim udział wzięło 188 uczniów. Uczennica z Zespołu Szkół nr 2 w Nowym Tomyślu zdobyła I miejsce ww. olimpiadzie,

Uczestnicy etapu międzypowiatowego Olimpiady Wiedzy

- udział w obchodach Światowego Dnia AIDS w Wolsztyńskim Domu Kultury,
- konkurs „Nie daj szansy AIDS” na wykonanie filmu pod tytułem „Krótki film o HIV”. Konkurs został skierowany do uczniów III klas gimnazjów oraz szkół ponadgimnazjalnych. Na etap powiatowy wpłynęły prace konkursowe z 2 szkół co stanowi 10,5% tego typu szkół. Podczas zorganizowanego we współpracy z Polskim Towarzystwem Oświaty Zdrowotnej – Oddziałem Terenowym w Poznaniu podsumowania etapu powiatowego konkursu wręczono nagrody zwycięzcy. Dla zgromadzonych uczniów oraz nauczycieli wygłoszona została prelekcja na temat profilaktyki HIV/AIDS prowadzona przez Dyrektora Wielkopolskiej Szkoły Psychoterapii Interaktywnej w Poznaniu. W wykładzie udział wzięło 35 osób.

Laureaci Konkursu na film pt. „Krótki film o HIV”

5. Moje dziecko idzie do szkoły

Celem głównym programu było ukształtowanie prawidłowych nawyków i umiejętności prozdrowotnych. Program skierowany był do dzieci wczesnoszkolnych, ich rodziców i opiekunów. Program realizowany był w 25 szkołach podstawowych (100%) oraz 9 przedszkolach (100%). Edukacją objęto 1980 osób.

Zasadnicze działania:

- konkurs plastyczny „Szlachetne zdrowie”. Konkurs adresowany był do dzieci 5-6 letnich oddziałów przedszkolnych znajdujących się w przedszkolach i szkołach

podstawowych powiatu nowotomyskiego. Na etap powiatowy konkursu wpłynęły prace z 9 placówek (co stanowi 26,5 % ogółu). W etapie przedszkolnym/szkolnym udział wzięło 141 dzieci.

Program cieszył się dużym zainteresowaniem dzieci, rodziców oraz nauczycieli. Realizatorami programu byli wychowawcy grup oraz koordynatorzy ds. wychowania zdrowotnego, którzy wykorzystywali różnorodne formy i metody do realizacji określonych zadań. Do realizacji programu aktywnie włączyli się rodzice. W opinii koordynatorów program ten jest bardzo potrzebny, gdyż daje możliwości zwrócenia uwagi rodziców i dzieci na przestrzeganie zasad zdrowego stylu życia w celu umocnienia własnego zdrowia.

6. Profilaktyka uzależnień (nowe narkotyki i dopalacze) - Program „Wiem, nie biorę! Jestem bezpieczny!”

Celem projektu jest wzrost świadomości społecznej na temat wpływu narkotyków i nowych substancji psychoaktywnych na funkcjonowanie organizmu ludzkiego. Projekt zakłada realizację działań informacyjno-edukacyjnych wśród młodzieży ze szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, kadry pedagogicznej i pielęgniarek środowiska szkolnego, a także rodziców i opiekunów.

Zasadnicze działania:

- szkolenia dla młodzieży szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych. Uczestnicy szkoleń wysłuchali wykładu na temat zagrożeń zdrowotnych oraz konsekwencji prawnych związanych z używaniem narkotyków i nowych substancji psychoaktywnych, a następnie wzięli udział w warsztatach „Smak życia – czyli debata o dopalaczach”. Szkolenia odbyły się w Zespole Szkół Zawodowych i Licealnych w Nowym Tomyszu (szkoła ponadgimnazjalna) oraz w Zespole Szkoła Podstawowa - Przedszkole w Michorzewie (szkoła gimnazjalna). Liczba szkoleń: 2, liczba uczestników: 51 osób. Szkolenia zorganizowano wspólnie z Komendą Powiatową Policji w Nowym Tomyszu,

Szkolenie w Zespole Szkoła Podstawowa - Przedszkole w Michorzewie

- szkolenie dla rodziców oraz grona pedagogicznego Szkoły Podstawowej w Urbanowie dotyczące profilaktyki uzależnień. W trakcie szkolenia przedstawiciele Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz Komendy Powiatowej Policji w Nowym Tomyślu przedstawili zagadnienia dotyczące zagrożeń zdrowotnych oraz konsekwencji prawnych związanych z używaniem narkotyków i nowych substancji psychoaktywnych oraz palenia tytoniu. Liczba uczestników: 47 osób,

Szkolenie w Szkole Podstawowej w Urbanowie

- spotkania informacyjno-edukacyjne dla uczestników wypoczynku letniego. Liczba spotkań: 4, liczba uczestników: 88 osób.

7. Światowy Dzień Zdrowia

Światowy Dzień Zdrowia obchodzony jest każdego roku 7 kwietnia z okazji rocznicy powstania Światowej Organizacji Zdrowia (WHO). Co roku motyw przewodni poświęcony jest innej tematyce, która podkreśla priorytetowy problem w obszarze zdrowia publicznego na świecie. Jest to dobra okazja do podjęcia wielu działań, których efektem jest poprawa stanu zdrowia ludzi. W 2018 roku Światowy Dzień Zdrowia przebiegał pod hasłem „Zdrowie dla wszystkich”, a jego tematem przewodnim była „Powszechna opieka zdrowotna: wszędzie dla każdego”.

W ramach obchodów:

- przesłano materiały edukacyjne dotyczące hasła tegorocznych obchodów do 63 placówek oświatowo-wychowawczych, 7 jednostek samorządu terytorialnego, 17 podmiotów wykonujących działalność leczniczą oraz 2 lokalnych gazet celem wykorzystania podczas realizowanych działań,
- przygotowano wspólnie z Polskim Stowarzyszeniem Diabetyków Koło Miejsko-Powiatowe w Nowym Tomyślu oraz służbą zdrowia punkt informacyjno-edukacyjny w Porążynie w ramach Wiosennego Rajdu Nordic Walking organizowanego przez Szkołę Podstawową. W ramach punktu osoby zainteresowane mogły uzyskać informacje na temat wpływu tytoniu i innych środków psychoaktywnych na zdrowie,

zmierzyć poziom tlenu węgla w wydychanym powietrzu, zmierzyć poziom cukru we krwi, zmierzyć ciśnienie tętnicze. Liczba osób, która skorzystała z punktu: 42,

Wiosenny Rajd Nordic Walking w Porążynie

- zorganizowano wspólnie z Polskim Stowarzyszeniem Diabetyków Koło Miejsko-Powiatowe w Nowym Tomyślu spotkanie informacyjno-edukacyjne dla uczniów w Szkole Podstawowej nr 1 w Nowym Tomyślu pod hasłem „Zdrowie dla wszystkich”. W trakcie spotkania omówiono czynniki, które mogą mieć wpływ na nasze zdrowie. Szczególnie zwrócono uwagę na zdrowe odżywianie oraz problem cukrzycy. Liczba uczestników spotkania: 22 osoby.

8. Profilaktyka raka piersi „Zdrowe piersi”

Celem programu było zmniejszenie występowania raka piersi i przedwczesnej umieralności na tę chorobę oraz uwrażliwienie kobiet na potrzebę nauki samobadania piersi i wykonywania regularnych badań profilaktycznych (m.in. samobadanie, mammografia).

Grupę docelową stanowił ogół społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych.

Profilaktyka raka piersi na terenie powiatu nowotomyskiego realizowana była w 1 szkole gimnazjalnej (11,1 %), 2 szkołach ponadgimnazjalnych (33,3 %) oraz wśród kobiet w ramach realizowanego punktu informacyjnego. Edukacją objęto: 120 osób (uczniowie szkół gimnazjalnych, ponadgimnazjalnych, kobiety).

W ramach programu:

- odbyły się wśród uczennic warsztaty nauki samobadania piersi z wykorzystaniem fantomu, jak również przekazano materiały edukacyjne dotyczące ww. tematyki,
- udzielano instruktażu w zakresie samobadania piersi podczas warsztatów w ramach projektu „Bezpieczna i zdrowa kobieta” w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Zbąszyniu. Liczba osób objętych edukacją: 20.

Uczniowie Zespołu Szkół Ogólnokształcących i Policealnych im Mikołaja Kopernika w Nowym Tomyślu

Uczestnicy spotkań wykazali duże zainteresowanie tematyką i powagą problemu. Bardzo chętnie uczestniczyli w zajęciach warsztatowych, w trakcie których uczyli się na fantomie piersi prawidłowej techniki samobadania.

9. Program edukacyjno-profilaktyczny „Bezpieczna i zdrowa kobieta”

Program „Bezpieczna i zdrowa kobieta” został przygotowany przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nowym Tomyślu oraz Komendę Powiatową Policji w Nowym Tomyślu.

Celem programu był wzrost bezpieczeństwa kobiet oraz zwrócenie uwagi na konieczność podejmowania działań profilaktycznych w celu poprawy jak i umocnienia zdrowia. Program skierowany był do kobiet w przedziale wiekowym 20-55 lat - mieszanek powiatu nowotomyskiego. W ramach programu przygotowano cykl 3 spotkań, podczas których uczestniczki:

- poznały podstawowe elementy samoobrony,
- uczestniczyły w zajęciach z udzielania I pomocy przedmedycznej,
- wzięły udział w warsztatach promujących zachowania prozdrowotne (tj. nauka samobadania piersi, pomiar poziomu cukru we krwi, pomiar ciśnienia tętniczego oraz pomiar zawartości tlenu węgla w wydychanym powietrzu),
- poznały podstawowe zasady racjonalnego odżywiania.

Do organizacji ww. przedsięwzięcia włączyły się następujące instytucje: Urząd Miejski w Zbąszyniu, Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Nowym Tomyślu, Polskie Stowarzyszenie Diabetyków Koło Miejsko-Powiatowe w Nowym Tomyślu, Indywidualna Praktyka Pielęgniarska w Nowym Tomyślu, Poradnia Dietetyki i Estetyki w Nowym Tomyślu i Opalenicy. W 2018 roku warsztaty odbyły się w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Zbąszyniu. Liczba osób objętych edukacją: 20.

Uczestniczki warsztatów „Bezpieczna i zdrowa kobieta” w Zbąszyniu

10. Inne przedsięwzięcia

- **Program „Wybierz życie – pierwszy krok” – profilaktyka raka szyjki macicy.** Program realizowany był w 4 szkołach ponadgimnazjalnych. Realizatorami programu byli koordynatorzy ds. wychowania zdrowotnego, pedagodzy szkolni oraz pracownicy służby zdrowia. Każda placówka otrzymała materiały edukacyjne. Odbył się konkurs na fotografię „Wybierz życie – pierwszy krok” przygotowany przez WSSE w Poznaniu we współpracy z Wielkopolskim Kuratorium Oświaty oraz Fundacją MSD dla Zdrowia Kobiet. Liczba osób objętych edukacją w programie: 733,
- **Profilaktyka chorób zakaźnych.** Zorganizowano spotkanie informacyjno-edukacyjne „Chroń siebie i innych” z uczestnikami wypoczynku zimowego w Zbąszyniu, podczas którego przekazano informację dotyczące profilaktyki grypy oraz rozdano materiały edukacyjne z zakresu ww. tematyki. Liczba uczestników spotkania: 28 osób. Przesłano materiały edukacyjne dotyczące grypy przygotowane w ramach Ogólnopolskiego Programu Zwalczania Grypy oraz w ramach akcji „Zaszczep się” do 62 placówek oświatowo-wychowawczych, 7 jednostek samorządu terytorialnego, 17 podmiotów wykonujących działalność leczniczą oraz 2 lokalnych gazet. Zamieszczono materiały edukacyjne dotyczące profilaktyki grypy na stronie PSSE,
- **Profilaktyka wszawicy.** Przesłano materiały edukacyjne (broszurę, plakat, ulotkę) na temat profilaktyki wszawicy przygotowane przez GIS do 3 placówek oświatowo-wychowawczych oraz zamieszczono na stronie internetowej Stacji,
- **Profilaktyka chorób odkleszczowych „Mały kleszcz, duży problem”** Zorganizowano szkolenie oraz spotkania informacyjno-edukacyjne dla uczestników wypoczynku letniego (półkolonie, obozy) i ich wychowawców. Liczba szkoleń i spotkań: 5, liczba uczestników działań: 92 osoby,

- **Kampania „Europejski Tydzień Szczepień”. „X Ogólnopolski Dzień Szczepień”**
Informację o kampanii wraz z materiałami edukacyjnymi zamieszczono na stronie internetowej Stacji, jak również przesłano materiały edukacyjne dotyczące ww. kampanii do 7 jednostek samorządu terytorialnego, 17 podmiotów wykonujących działalność leczniczą oraz 2 lokalnych gazet,
- **Promocja zdrowego stylu życia.** Włączono się w organizację XXVI edycja Ogólnopolskiej Olimpiady Promocji Zdrowego Stylu Życia. W olimpiadzie udział wzięło 13 uczniów ze szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych. Głównym organizatorem ww. Olimpiady był Polski Czerwony Krzyż Oddział Rejonowy w Nowym Tomysłu.

IX. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY.

W 2018 roku w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego uzgodniono 26 projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, 7 projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz wydano 41 opinii sanitarnych uzgadniających zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko.

Tutejszy Organ uczestniczył w procedurze przeprowadzania ocen oddziaływania na środowisko: wydano 27 opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, w tym 8 opinii stwierdzających taką potrzebę i określających zakres raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko; wydano 9 opinii sanitarnych przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

W procesie inwestycyjnym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Nowym Tomysłu zaopiniował 8 dokumentacji projektowych. Na wniosek poszczególnych jednostek inwestycyjnych uczestniczono w odbiorach końcowych obiektów, wydano:

- 58 opinii sanitarnych dotyczących dopuszczenia do użytkowania obiektu budowlanego, zgodnie z art. 56 Prawa Budowlanego,
- 5 opinii sanitarnych dla pozostałych obiektów, dla których nie wydawano pozwolenia na budowę, przebudowę.
- 73 decyzje administracyjne, w tym: 5 decyzji umarzających postępowanie, i 68 ustalających obowiązek uiszczenia opłaty,
- zajęto 7 stanowisk (pisma) w innych sprawach dotyczących zapytań od inwestorów,
- wydano 2 opinie sanitarne w związku z ubieganiem się o pomoc finansową wspomaganą przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

W związku z działalnością kontrolną prowadzoną w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w 2018 r. dokonano 70 kontroli obiektów.

PODSUMOWANIE

Sytuacja epidemiologiczna na terenie powiatu nowotomyskiego w 2018 roku kształtowała się korzystnie. W przypadku większości jednostek chorobowych zapadalność utrzymała się na poziomie zbliżonym do roku 2017 lub była niższa. Znaczący wzrost zapadalności w stosunku do roku poprzedniego obserwowano w przypadku: zatruc pokarmowych wywołanych przez Salmonellę, zakażeń jelitowych wywołanych przez adenowirusy, wirusowego zapalenia wątroby typu C, zapalenia opon mózgowych innych i nieokreślonych, gruźlicy.

Kolejny rok obserwowano wzrost liczby opiekunów prawnych (rodziców), którzy nie poddają swoich małoletnich dzieci obowiązkowym szczepieniom ochronnym zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych i obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa.

Kontynuowano działania w ramach nadzoru nad grypą opartego na programie SENTINEL, którego głównym celem jest pobieranie od pacjentów podejrzanych o zachorowanie na gripę materiału do badań wirusologicznych.

W końcowej ocenie rocznej wodę przydatną do spożycia, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia dostarczały wszystkie wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę i indywidualne ujęcia wody produkujące wodę wykorzystywaną w obiektach użyteczności publicznej lub jako część działalności handlowej. Jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi spełnia normy ustanowione przepisami i nie stanowi zagrożenia dla zdrowia ludzi. Występujące okresowo krótkotrwałe wahania parametrów fizykochemicznych oraz mikrobiologicznych wody nie stwarzały ryzyka dla zdrowia konsumentów. Stan sanitarno-techniczny oraz sanitarno-porządkowy większości skontrolowanych obiektów użyteczności publicznej nie budził zastrzeżeń.

Nadal najwięcej osób pracowało w warunkach narażenia na hałas – 628 osób. W większości przypadków przekroczenia czynników szkodliwych występowały w przemyśle drzewnym i metalowym.

Największy odsetek uchybień stwierdzanych podczas kontroli zakładów pracy stanowiły nieprawidłowości w zakresie braku aktualnych pomiarów czynników szkodliwych w środowiskach u pracy oraz złego stanu higieniczno – sanitarnego pomieszczeń socjalnych. Pracodawcy podejmowali działania mające na celu ochronę zdrowia pracowników przed zagrożeniami występującymi w środowisku pracy.

Obiekty nauczania i wychowania są systematycznie modernizowane i utrzymane na odpowiednim poziomie sanitarno – higienicznym.

Stan sanitarny ogółu nadzorowanych obiektów żywności, żywienia i przedmiotów użytku ocenionych jako niezgodne w roku 2018 w stosunku do roku 2017 nieznacznie wzrósł z 0,92% do 1,18%. Stwierdza się, że jest to wzrost oceniany jako „minimalny”.

Działalność oświatowo-zdrowotna skierowana była do ogółu społeczeństwa powiatu nowotomyskiego ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży wszystkich typów placówek oświatowo-wychowawczych.

Do realizacji programów edukacyjnych, akcji zdrowotnych, kampanii informacyjnych wykorzystywane były różne formy i metody: szkolenia, narady, konkursy, olimpiady, festyny, turnieje, warsztaty itp. Do działań włączyli się partnerzy m.in. Starostwo Powiatowe w Nowym Tomyślu, urzędy poszczególnych gmin, placówki oświatowo-wychowawcze na terenie powiatu nowotomyskiego, Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Poznaniu, Powiatowe Stacje Sanitarno-Epidemiologiczne w Grodzisku Wlkp. oraz Wolsztynie, lokalne media, Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Nowym Tomyślu, Nowotomyski Ośrodek Kultury w Nowym Tomyślu, Komenda Powiatowa Policji w Nowym Tomyślu, placówki służby zdrowia, Polskie Stowarzyszenie Diabetyków Koło Miejsko-Powiatowe w Nowym Tomyślu, Polski Czerwony Krzyż w Nowym Tomyślu oraz Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Tomyślu. Ww. instytucje wspierały podejmowane przedsięwzięcia finansowo, rzeczowo, merytorycznie oraz organizacyjnie.

Realizowane działania na rzecz ochrony zdrowia przyczyniły się do kształtowania właściwych postaw, nawyków i zachowań prozdrowotnych wśród społeczeństwa powiatu nowotomyskiego.